

Europska
komisija

Jeste li znali? Ukratko o 10 prava EU-a

Europska komisija
Glavna uprava za komunikaciju i Glavna uprava za pravosuđe
Publikacije
1049 Bruxelles
BELGIJA

Rukopis dovršen u veljači 2014.
str. 24 — 17 × 17 cm

ISBN 978-92-79-35771-8
doi:10.2775/22955

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2014.
© Europska unija, 2014.
Umnožavanje je dopušteno. Za uporabu i umnožavanje pojedinih fotografija potrebno je zatražiti dopuštenje izravno od nositelja autorskih prava.

Printed in Luxembourg

Jeste li znali? Ukratko o 10 prava EU-a

Kao građanin EU-a imate koristi od svih velikih prednosti: mirnog kontinenta, najvećega gospodarstva na svijetu, slobodnog kretanja – što često uzimamo zdravo za gotovo. Međutim, to uključuje i sve male, svakodnevne stvari koje utječu na zbilju i svakodnevni život. To su, primjerice, mogućnost vraćanja neispravnog proizvoda koji ste naručili na internetu, niske cijene roaminga, ili naknada za otkazane letove – sve to omogućuje Europa koja radi za vas. I nastavit ćemo raditi za vas.

*Viviane Reding,
potpredsjednica Europske komisije,
povjerenica za pravosuđe,
temeljna prava i građanstvo*

Jeste li znali? Ukratko o 10 prava EU-a

1. Europski i lokalni izbori
2. Neka se čuje vaš glas
3. Slobodno kretanje
4. Zdravlje
5. Prava potrošača
6. Putovanje
7. Telekomunikacije
8. Prekogranični razvodi brakova
i odvojeni život
9. Prava žrtava zločina i pošteno
suđenje
10. Informacije i savjeti

1. Europski i lokalni izbori

Kao građanin EU-a imate pravo:

- **glasovati i kandidirati se na izborima za Europski parlament** u državi EU-a u kojoj imate boravište, pod istim uvjetima kao i državljani te države;
- **glasovati i kandidirati se na lokalnim izborima** u državi EU-a u kojoj imate boravište, pod istim uvjetima kao i državljani te države.

Jeste li znali?

Kako bi izbore za Europski parlament učinila još demokratskijima, Europska komisija preporučila je da europske stranke predlože svoje kandidate za predsjednika Europske komisije.

Zastupnici u Europskom parlamentu predstavljaju 507 milijuna građana EU-a i donose odluke u gotovo svim područjima politika, uključujući naknade za mobilne telefonske usluge, regulaciju banaka i zaštitu osobnih podataka.

DAVID SE KANDIDIRAO NA IZBORIMA

David već godinama živi u portugalskom gradu Vili. Dobro se slaže s domaćim stanovništvom i upoznat je sa stanjem. Došlo je vrijeme općinskih izbora i jedna od stranaka želi ga predložiti kao svojeg kandidata. David bi želio biti član lokalnog vijeća – on to smatra načinom na koji bi mogao služiti zajednici u kojoj se osjeća dobrodošlim. Brine se jedino stoga što nije portugalski državljani. Kao i mnogi drugi u Vili, David je Britanac. Međutim, kao građanin EU-a s boravištem u Vili, ima se pravo ondje kandidirati na općinskim izborima.

Jeste li znali?

U 14 država članica, građanin EU-a može postati gradonačelnik općine u kojoj živi a da pritom ne mora biti državljanin te države.

Na nedavnim lokalnim izborima održanima u EU-u više od 2 000 državljana EU-a kandidiralo se u državi članici u kojoj imaju boravište a da pritom nisu bili državljanin te države.

2. Neka se čuje vaš glas

Kao građanin EU-a imate pravo:

- izraziti svoje mišljenje o planovima za nove zakone EU-a;
- pokrenuti ili poduprijeti europsku građansku inicijativu u kojoj se poziva Europska komisija da predloži zakonodavni akt o određenom pitanju iz njezine nadležnosti, kao što su okoliš, poljoprivreda, promet ili javno zdravlje;
- uputiti predstavku Europskom parlamentu ili Europskom ombudsmanu ako imate pritužbu u vezi s pitanjima EU-a.

Jeste li znali?

U 2013. građani su mogli putem interneta sudjelovati u 141 savjetovanju EU-a o temama i mogućim djelovanjima EU-a u područjima od prometa do potrošačkih pitanja i od javnog zdravlja do oporezivanja.

Europska komisija održala je više od 50 dijaloga s građanima u svih 28 država članica. Tim se dijalogima građanima omogućuje da neposredno razgovaraju s povjerenicima EU-a, zastupnicima u Europskom parlamentu i nacionalnim, regionalnim i lokalnim političarima.

SARAHIN GLAS

Sarah je britanska državljanka. Preselila se u Francusku, ali još uvijek prati događanja u Ujedinjenoj Kraljevini i nastavila je glasovati na nacionalnim izborima. Međutim, nakon petnaest godina života u Francuskoj, više nije imala pravo glasovati na nacionalnim izborima u UK-u. Sarah to pravilo nije bilo jasno. Zašto mora izgubiti pravo glasanja u UK-u ako je ostvarivala pravo na slobodu kretanja u EU-u? Podnijela je predstavku Europskom parlamentu i pisala je Komisiji. Komisija je čula njezin glas (i glas mnogih drugih državljana UK-a, Malte, Irske, Danske i Cipra koji se nalaze u sličnoj situaciji) i objavila je smjernice u kojima se građanima EU-a nude praktična rješenja o tome kako zadržati pravo glasanja na nacionalnim izborima.

Jeste li znali?

Da bi mogli organizirati europsku građansku inicijativu, građani moraju osnovati odbor od najmanje sedam građana EU-a u najmanje sedam različitih država članica. Kada organizatori prikupie milijun potpisa, Komisija ponnjivo preispituje njihovu inicijativu i sastaje se s njima. Oni također mogu svoju inicijativu predstaviti na javnoj raspravi u Europskom parlamentu. Komisija zatim daje službeni odgovor u kojem navodi djelovanja koja će predložiti i razloge zašto će to učiniti ili objašnjava zašto to ne može učiniti.

Kako se vaš glas može čuti na razini EU-a: http://ec.europa.eu/yourvoice/index_en.htm

Pogledajte postojeće građanske inicijative: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative>

Pogledajte građanske dijaloge: http://ec.europa.eu/debate-future-europe/citizens-dialogues/index_en.htm

3. Slobodno kretanje

Kao građanin EU-a imate pravo:

- **osposobljavati se i školovati svagdje u EU-u** pod istim uvjetima kao i državljani;
- **raditi svagdje u EU-u** i iskoristiti mogućnosti koje se nude na tržištu rada cijelog EU-a.

Jeste li znali?

Budući da 14 milijuna građana EU-a živi u drugoj državi članici, slobodno kretanje – odnosno, mogućnost življenja, rada i studiranja bilo gdje u Uniji – pripadaju pravu EU-a koje Europljani najviše cijene.

Zahvaljujući Erasmusu+, više od četiri milijuna europskih studenata, sudionika u osposobljavanjima, učitelja, trenera moći će doživjeti iskustvo obrazovanja ili osposobljavanja u inozemstvu između 2014. i 2020. godine.

EU također promiče mobilnost studenata olakšavanjem priznavanja visokoškolskih kvalifikacija.

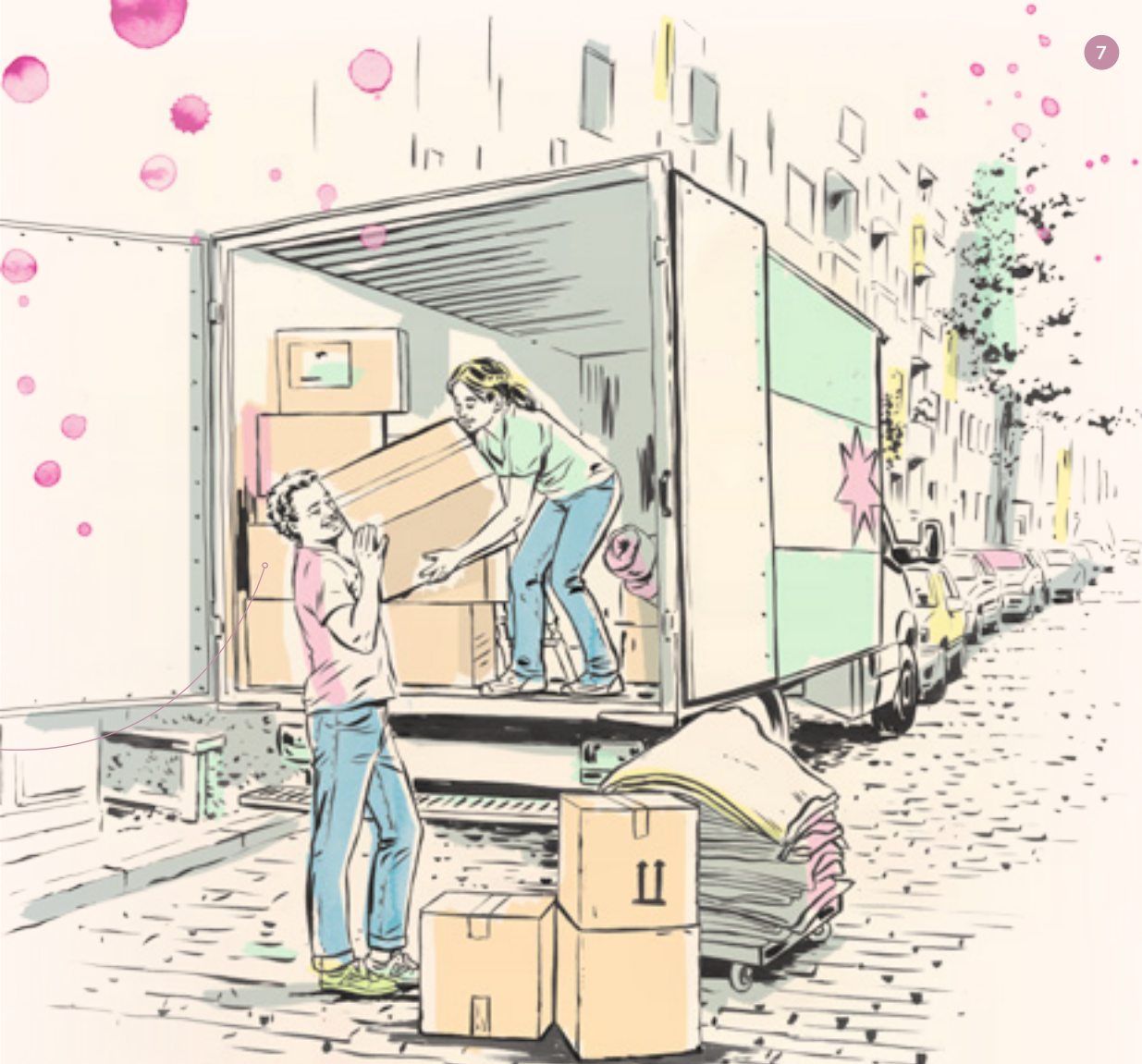
Jeste li znali?

U 2012. je oko 6,6 milijuna građana EU-a radilo u državi EU-a koja nije njihova država podrijetla. EURES je europska mreža službi za zapošljavanje koja vam pomaže da pronađete posao u drugoj državi EU-a.

EU radi na priznavanju stručnih kvalifikacija kako bi se građanima olakšao rad drugdje u EU-u.

ANDREWOVO PRESELJENJE

Andrew je odlučio napustiti posao arhitekta u Češkoj i pridružiti se supruzi koja je otišla studirati u Italiju. Zahvaljujući EURES-u, uspio je saznati koje su mogućnosti zapošljavanja dostupne u Italiji. Njegove češke stručne kvalifikacije arhitekta izravno se priznaju u Italiji i on se može prijavljivati za posao pod istim uvjetima kao i Talijani. Osim toga, dobio je informacije o mogućnostima za učenje talijanskog jezika.

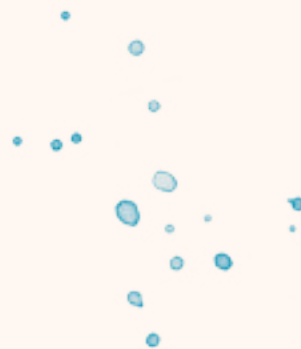
4. Zdravlje

Kao građanin EU-a imate pravo:

- **dobiti nužnu zdravstvenu njegu u svakoj državi EU-a** ako se neočekivano razbolite ili doživite nesreću za vrijeme posjeta drugoj državi EU-a; dobit ćete javnu zdravstvenu skrb pod istim uvjetima kao i osobe osigurane u toj državi; povrat novca možete tražiti u državi koju posjećujete dok se još uvijek tamo nalazite ili kada se vratite u državu u kojoj ste osigurani; prije odlaska u inozemstvo zatražite od svojeg osiguravatelja Europsku karticu zdravstvenog osiguranja;
- **odabrati da dobijete planiranu zdravstvenu skrb u drugoj državi EU-a** ili da za nju dobijete povrat novca nakon povratka, u potpunosti ili djelomično, ovisno o okolnostima; u nekim slučajevima možda ćete morati tražiti prethodno odobrenje svojeg osiguravatelja;
- **imati koristi od nekih od najviših standarda za sigurnost hrane u svijetu;** u poljoprivredno-prehrambenom lancu obvezne su provjere kojima se osigurava zdravlje biljaka i životinje te da je hrana i hrana za životinje zdrava, visoke kvalitete, primjereno označena i da ispunjuje stroge standarde EU-a.

SABININ ZGLOB

Sabina iz Njemačke slomila je gležanj za vrijeme posjeta Litvi. To nikada nije ugodno iskustvo, a posebno kada ste daleko od doma. Ali barem se nije morala brinuti o liječenju. Samim time što je pokazala svoju Europsku karticu zdravstvenog osiguranja i osobnu iskaznicu, dobila je svu zdravstvenu njegu koja joj je bila potrebna. Na temelju Europske kartice zdravstvenog osiguranja ima pravo na povrat novca od svojega njemačkog osiguravatelja, u skladu s litavskim cijenama.

Jeste li znali?

U svakoj državi EU-a od vašega zakonskog pružatelja usluge zdravstvenog osiguranja možete dobiti besplatnu **Europsku karticu zdravstvenog osiguranja**. Ako pokažete tu karticu, dobit ćete nužnu liječničku skrb u okviru sustava javnog zdravstva pod istim uvjetima kao i mjesno stanovništvo. Čak i ako nemate karticu sa sobom, imate pravo na zdravstvenu skrb – nakon povratka možete zatražiti povrat novca od ustanove pri kojoj ste zdravstveno osigurani.

Osiguravatelj vam ne smije odbiti dati odobrenje za **planirano liječenje** ako za to liječenje u domovini morate predugo čekati. U svakoj državi EU-a postoji nacionalna kontaktna točka gdje možete dobiti detaljne informacije o svojim pravima.

EU promiče mrežu **e-Zdravlje** među europskim državama. U okviru e-Zdravlja informacijska tehnologija koristi se za olakšavanje pristupa kliničkim podacima važnim za život koji su dostupni u hitnim slučajevima, za poboljšanje kvalitete zdravstvene skrbi, pristup medicinskim stručnjacima i promicanje osnaživanja pacijenata. U određenim okolnostima pacijenti mogu dobiti liječenje na daljinu, uključujući praćenje pacijenata s kroničnim bolestima na daljinu, provjeru statističkih podataka o tjelesnom stanju, kao što su tlak, temperatura i ritam sna.

5. Prava potrošača

Kao građanin EU-a imate pravo:

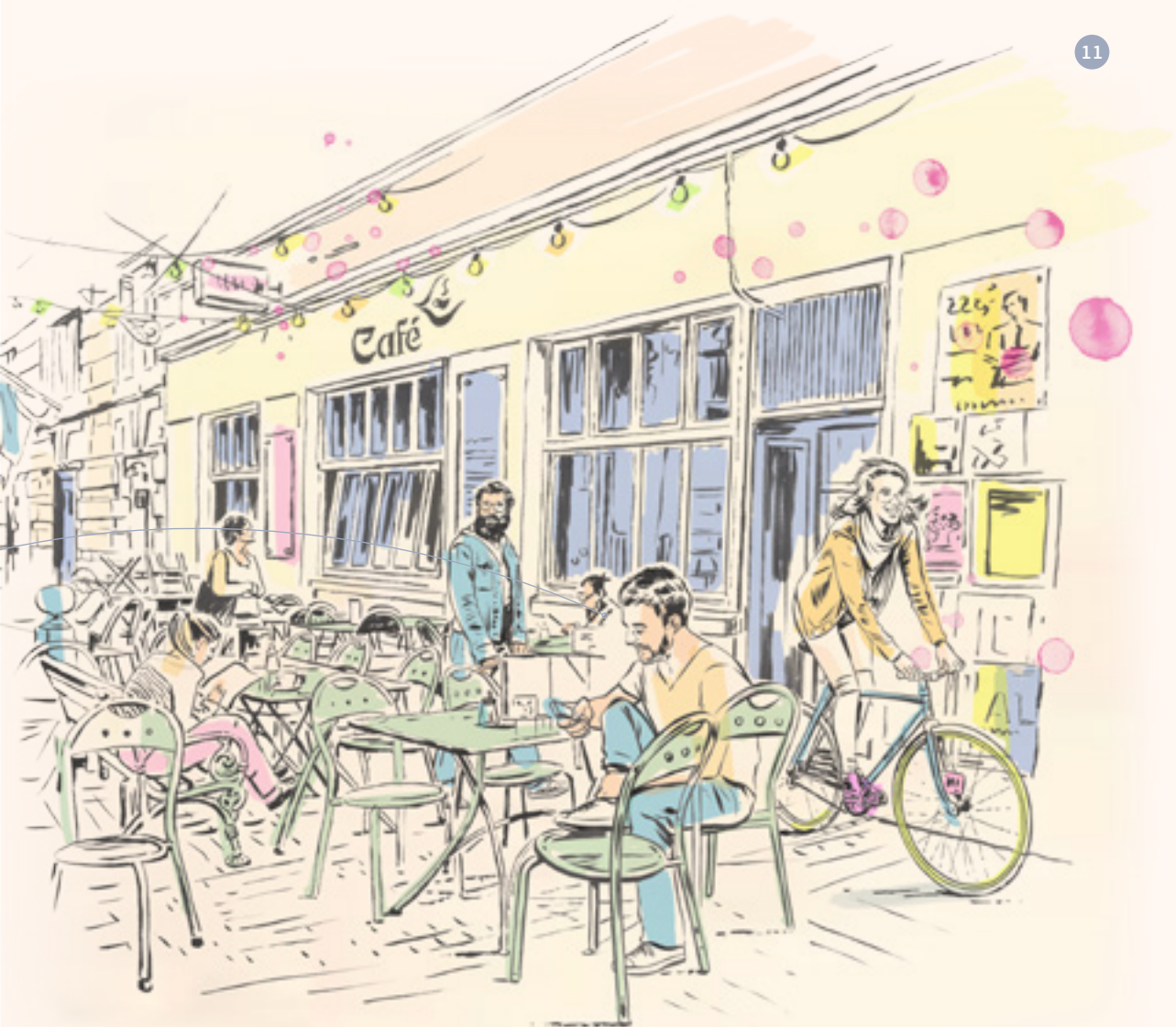
- **oslanjati se na pošteno postupanje.** Potrošači su zaštićeni od nepoštenih uvjeta u ugovorima na temelju kojih nastaju pretjerane obveze prema trgovcu;
- **dobiti sve informacije prije kupnje.** Nije dopuštena zavaravajuća i agresivna marketinška praksa trgovaca; potrebno je dati dovoljno informacija kako bi se omogućilo donošenje utemeljenih odluka;
- **dobiti snažnu zaštitu prilikom kupnje na internetu.** Potrošači, primjerice, imaju četrnaest dana da vrate proizvode koji nisu u skladu s njihovim očekivanjima;
- **dobiti rješenje ako nešto krene po zlu;** ako je proizvod neispravan, potrošači mogu tražiti popravak, zamjenu ili, ako to nije moguće, smanjenje cijene ili povrat novca;
- **imati koristi od znatno poboljšane sigurnosti proizvoda** zahvaljujući sustavu brzog upozoravanja EU-a za proizvode koji nisu hrana kojim se omogućuje brzo otkrivanje i povlačenje nesigurnih proizvoda s tržišta u cilju zaštite potrošača.

Jeste li znali?

Možete se koristiti brzim i jednostavnim postupkom sporova male vrijednosti kako biste dobili povrat novca. Presude donesene u sklopu tog postupka priznaju se i izvršne su u drugim državama članicama EU-a bez potrebe za fizičkim odlaskom na sud. Postupak se trenutno primjenjuje na kupnju u iznosu do 2 000 EUR, a Komisija je nedavno predložila povišenje praga na 10 000 EUR. Može se koristiti u svim državama članicama EU-a osim Danske. Ubrzo ćete zahtjev moći popuniti i predati putem interneta.

KAMILOV SUDSKI POSTUPAK

Kamil često kupuje proizvode na internetu. Nakon dugo vremena bez ikakvih problema, u jednom trenutku našao se u sporu s trgovcem u drugoj državi EU-a i razmišljao je o pokretanju sudskog postupka. Trgovac ga je upozorio na uobičajeni uvjet iz ugovora u skladu s kojim, u slučaju spora, potrošač može pokrenuti postupak protiv trgovca samo u državi u kojoj trgovac ima poslovni nastan. Kamil ima pravo odbiti poštovati tu odredbu: uvjeti kojima se ograničavaju zakonska prava potrošača, uključujući njihovo pravo na podnošenje tužbe protiv trgovca u svojoj državi, nepošteni su i zabranjeni su diljem EU-a.

6. Putovanje

Kao građanin EU-a imate pravo:

- oslanjati se to da ćete biti zaštićeni svim **pravima putnika** kada putujete zrakom, željeznicom, brodom ili autobusom; putnici imaju pravo na informacije, pomoć i, u određenim okolnostima, na naknadu u slučaju otkazivanja ili dugog kašnjenja;
- uživati dodatnu zaštitu prilikom kupnje **paket-aranžmana** za putovanja; vaša prava uključuju informacije u brošurama, pravo na otkazivanje putovanja bez naknade, odgovornost prodavatelja za usluge (na primjer, ako završite u hotelu koji je ispod ugovorenog standarda) i zaštitu u slučaju da organizator putovanja ili zrakoplovni prijevoznik ode u stečaj;
- **otići u konzulat ili veleposlanstvo neke druge države članice EU-a i zatražiti pomoć** ako putujete u državu izvan EU-a i vaša država podrijetla ondje nema svoje predstavništvo (na primjer, ako izgubite važne isprave, doživite tešku nesreću ili budete uhićeni); države članice EU-a moraju pomagati državljanima drugih država članica da napuste državu u kriznim situacijama;

- **putovati bez diskriminacije ako ste osoba s invaliditetom ili smanjenom pokretljivošću.** Pravilima EU-a osigurava se da imate pravo na pomoć kada putujete zrakom, vlakom, brodom i autobusom. Uvijek je bolje obavijestiti prijevoznika o svojim potrebama prije putovanja; ako imate pravo koristiti parkirna mjesta za osobe s invaliditetom, zahvaljujući standardnom modelu parkirnih oznaka za osobe s invaliditetom dobit ćete jednaki pristup parkirnim mjestima u drugim državama članicama EU-a; uvijek se primjenjuju uvjeti određene države.

PAULOV VLAK

Međunarodni vlak kojim bi Paul trebao putovati kasni dva i pol sata. Budući da putuje unutar EU-a, dobit će naknadu. Kako je kašnjenje dulje od sat vremena, on može odabrati hoće li otkazati putovanje i odmah dobiti povrat novca. On je umjesto toga odlučio čekati. Zbog toga ima pravo na obroke i na piće razmjerno vremenu čekanja. U svakom slučaju, on zna da, u slučaju da vlak uopće ne dođe, ima pravo na besplatno noćenje u hotelu. Vlak se na kraju konačno pojavio i Paul je otputovao na svoje odredište. Međutim, budući da je kašnjenje bilo dulje od dva sata, dobio je povrat 50 % plaćenog iznosa za kartu.

Jeste li znali?

Provjerite svoja putnička prava u EU-u bilo kada i bilo gdje. Preuzmite aplikaciju za pametne telefone o pravima putnika:

[http://ec.europa.eu/
transport/passenger-rights/
en/mobile.html](http://ec.europa.eu/transport/passenger-rights/en/mobile.html)

7. Telekomunikacije

Kao građanin EU-a imate pravo:

- na zajamčenu razumnu **kvalitetu telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži po pristupačnim cijenama**, bez obzira na to gdje živite u EU-u;
- **provjeravati i jednostavno uspoređivati cijene**; operatori moraju pružati transparentne, ažurne informacije o cijenama i tarifama telekomunikacijskih usluga;
- dobiti **pisani ugovor** od davatelja telefonskih usluga s jasnim informacijama o uslugama koje ste tražili, s pojedinostima, posebno o tarifama i troškovima, i mogućnost raskida ugovora ako davatelj usluge promijeni uvjete;
- **promijeniti operatora telekomunikacijskih usluga bez promjene telefonskog broja**, u roku od jednog dana;
- koristiti svoj telefon bilo gdje u EU-u znajući da ćete platiti **poštene cijene usluge roaminga**.

Jeste li znali?

Broj 112, telefonski broj hitne službe, možete besplatno nazvati sa svakoga mobilnog ili fiksnog telefona, bilo gdje u EU-u. Taj broj, koji je dostupan 24 sata dnevno, radi u svim državama članicama EU-a. Operatori koji govore razne jezike spojiti će vas s odgovarajućom hitnom službom. Uporaba broja 112 kao jedinstvenoga ili usporednog broja za hitne službe sve je raširenija. On je sada dostupan u oko 80 zemalja.

Postoji i broj pozivnog centra za nestalu djecu (116 000). Roditelji, djeca ili oni koji imaju informacije o nestaloj djeci mogu zvati isti broj telefona. Dobit ćeteiskusnu organizaciju koja vam može dati potporu i praktičnu pomoć.

GIUSEPPEOV RAČUN ZA USLUGE ROAMINGA ←

Giuseppe provodi nekoliko dana u Londonu. Za to vrijeme on se često koristi pametnim telefonom i tablet-računalom: svaki dan gleda zemljovid na internetu, svaku večer surfa na internetu, stavlja slike s odmora na svoj blog i šalje poslovne poruke e-pošte. Međutim, zahvaljujući pravilima EU-a o roamingu, to Giuseppea neće koštati više od 20 EUR, što je gotovo 500 EUR manje nego što bi morao platiti prije pet godina.

Više pojedinosti o pravima korisnika telekomunikacijskih usluga: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/users-rights>
Pravila EU-a o roamingu: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/roaming>

8. Prekogračni razvodi brakova i odvojeni život

Kao građanin EU-a imate pravo:

- oslanjati se na pravnu sigurnost, predvidljivost i fleksibilnost kada vaša obiteljska situacija uključuje više od jedne države EU-a. Na temelju pravila koja se primjenjuju u većini država EU-a možete utvrditi:
 - **državu čiji je sud nadležan** donositi odluku u slučaju razvoda braka ili odvojenog života, utvrditi skrbništvo nad vašom djecom ili prava posjećivanja i odrediti iznos za uzdržavanje djeteta,
 - **zakonodavstvo koje države** će sudovi primijeniti na vaš **razvod ili zahtjev za odvojeni život**; time će se izbjeći da jedan od supružnika požuri obratiti se određenom sudu kako bi se primjenjivalo nacionalno pravo koje je u njegovom ili njezinom najboljem interesu; to se događa samo ako supružnici, u slučaju razvoda braka s međunarodnom dimenzijom, ne postignu dogovor oko toga koje će se pravo primjenjivati,
 - **zakonodavstvo koje države** će sudovi primijeniti na utvrđivanje iznosa za **uzdržavanje vaše djece**;
- na lakše priznavanje i izvršenje presude o razvodu ili odvojenom životu, skrbništvu ili pravima posjećivanja te o iznosu za uzdržavanje vaše djece u drugoj državi EU-a.

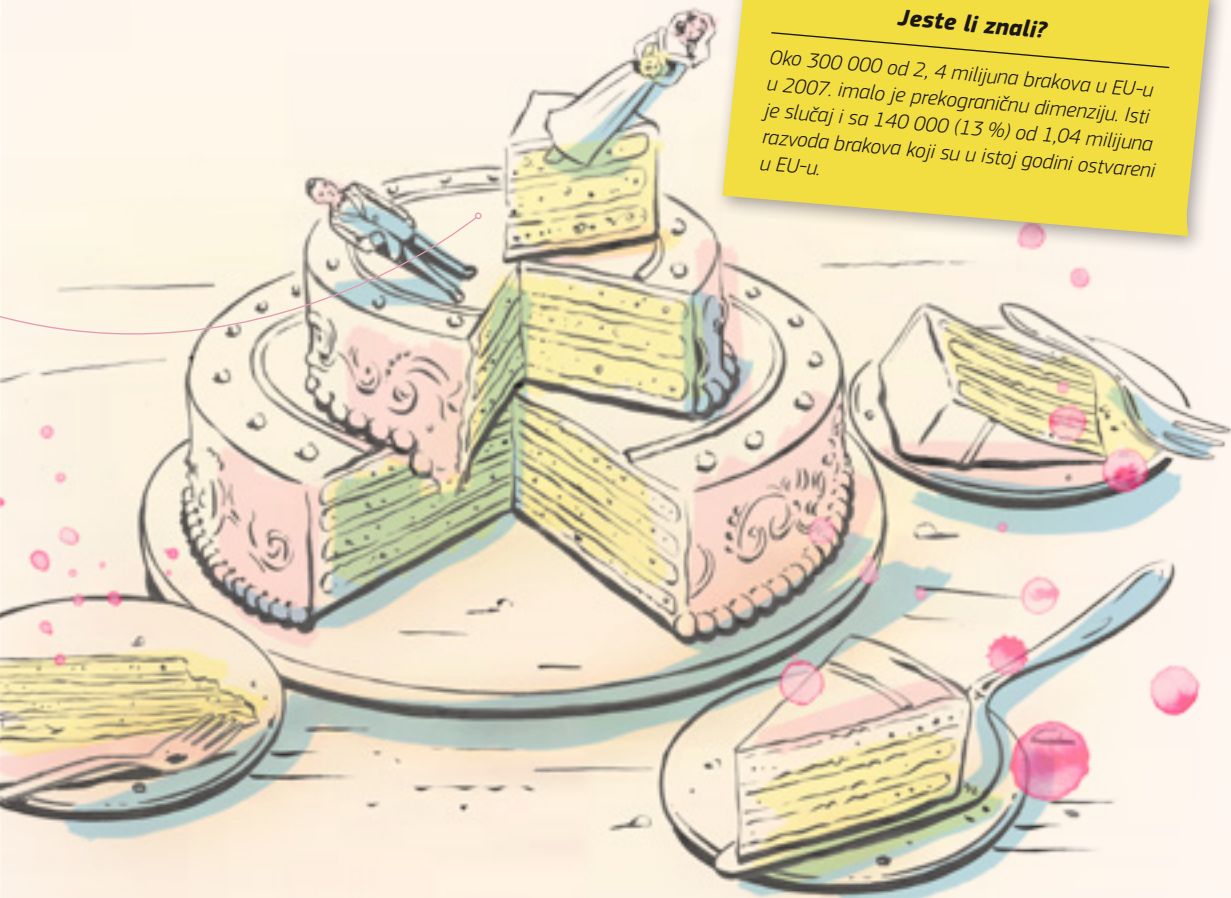
OBITELJ EVE I ROLFA

Eva iz Mađarske i Rolf iz Njemačke, žive u Italiji. Imaju jednu kći, Annu. Nakon par godina Eva se željela razvesti. Zahvaljujući pravilima EU-a, Eva je mogla predati zahtjev za razvod braka u Italiji. Eva i Rolf su u dobrim odnosima i potpisali su sporazum kojim su odabrali da će se na njihov razvod braka primjenjivati njemačko zakonodavstvo koje je talijanski sud primijenio. Budući da Evina i Rolfova kći, Anna, također živi u Italiji, talijanski sud mogao je odlučivati o skrbništvu nad Annom i o pravima posjećivanja njezinih roditelja. Na Evin zahtjev, talijanski sud odredio je iznos za uzdržavanje Anne.

Jeste li znali?

Oko 300 000 od 2, 4 milijuna brakova u EU-u u 2007. imalo je prekograničnu dimenziju. Isti je slučaj i sa 140 000 (13 %) od 1,04 milijuna razvoda brakova koji su u istoj godini ostvareni u EU-u.

Objašnjenje pravila o razvodu i o odvojenom životu u EU-u:

http://europa.eu/youreurope/citizens/family/couple/divorce-separation/index_en.htm

http://europa.eu/youreurope/citizens/family/children/parental-responsibility/index_en.htm

http://europa.eu/youreurope/citizens/family/couple/maintenance/index_en.htm

9. Prava žrtava zločina i pošteno suđenje

Kao građanin EU-a imate pravo:

- oslanjati se na posebne zaštitne mjere ako ste žrtva zločina bilo gdje u EU-u;

- pouzdati se da ćete dobiti **pošteno suđenje bilo gdje u EU-u** ako ste osumnjičeni ili optuženi za počinjenje kaznenog djela; to uključuje pravo na tumačenje i prijevod, informacije o postupovnim pravima i o optužnici protiv vas, pravo na odvjetnika i pravo na komunikaciju, nakon uhićenja, s članovima obitelji i s konzulatom.

Jeste li znali?

Od siječnja 2015. žrtve nasilja bit će zaštićene u cijelom EU-u. Europskim nalogom za zaštitu omogućit će se priznavanje i izvršenje u drugoj državi EU-a mjera zaštite donesenih protiv počinitelja u jednoj državi EU-a.

Od studenoga 2015. žrtve će:

- odmah dobivati informacije o svojim pravima;
- imati pristup uslugama za potporu žrtvama u skladu s vlastitim pojedinačnim potrebama;
- imati zajamčena postupovna prava kao što je pravo na tumačenje i prijevod, pravo na pravnu pomoć, pravo na preispitivanje odluke o nepokretanju kaznenog postupka i pravo preslušanja;
- biti zaštićene od sekundarne i ponovljene viktimizacije u skladu s vlastitim pojedinačnim potrebama (na primjer, ograničavanjem broja razgovora i liječničkih pregleda, organizacijom razgovora koje vodi posebno osposobljena osoba i osiguravanjem posebnih mjera za izbjegavanje vizualnog kontakta s počiniteljem za vrijeme sudskog postupka).

PRAVDA ZA VALÉRIE

Za vrijeme godišnjeg odmora u drugoj državi članici Valérie je bila napadnuta i opljačkana. U policijskoj postaji dobila je informacije o svojim pravima na svojem jeziku te je pozvan prevoditelj kako bi mogla dati izjavu na materinskom jeziku. Dobila je prevedenu, pisanu potvrdu da je predala prijavu te je obaviještena o daljnjim koracima. Upućena je i na specijaliziranu organizaciju za potporu žrtvama. Kada se vratila u svoju zemlju, nadležna tijela države članice u kojoj je napadnuta nastavila su je obavješćivati o svim fazama kaznenog postupka. Svjedočila je i počinitelj je na kraju osuđen. Od kraja 2015. te će se zaštitne mjere primjenjivati diljem EU-a.

Jeste li znali?

Svake godine u EU-u oko **devet milijuna** ljudi sudjeluje u kaznenom postupku. To uključuje više od jedan milijun djece koja dođu u službeni kontakt s policijom, koja su predmet kaznenog progona, koja se nalaze u pritvoru ili su izvedena pred kazneni sud.

- Komisija je u studenome 2013. predložila:
- Trebale bi postojati posebne zaštitne mjere za djecu u kaznenom postupku: obavezan pristup odvjetniku u svim fazama postupka, pojačan pristup informacijama, pomoć roditelja i posebna zaštita u slučaju lišavanja slobode.
 - Osumnjičene ili optužene osobe lišene slobode trebale bi imati pristup privremenoj pravnoj pomoći u ranoj fazi postupka.
 - Potrebno je ojačati pravo biti nazočan na suđenju i važne aspekte pretpostavke nedužnosti.

Prava EU-a za žrtve zločina: http://ec.europa.eu/justice/criminal/victims/index_en.htm

Prava EU-a za osumnjičene i optužene osobe: http://ec.europa.eu/justice/criminal/criminal-rights/index_en.htm

10. Informacije i savjeti

Kao građanin EU-a imate pravo:

- obratiti se EU-u na vlastitom jeziku i dobiti informacije i pomoć o svojim pravima u EU-u.

Jeste li znali?

Možete se obratiti kontaktnom centru službe Europe Direct od kojeg možete dobiti odgovore na razna pitanja o EU-u telefonom (00800 6 7 8 9 10 11), e-poštom, čavrljanjem na internetu ili posjetiti informativni centar službe Europe Direct u regiji ili gradu u kojem živite.

Možete posjetiti internetsku stranicu *Vaša Europa* gdje ćete naći praktične informacije na svojem jeziku o pravima koja imate kada se selite, živite, studirate, osposobljavate se, radite, kupujete ili samo putujete u inozemstvo.

Na raspolaganju su vam i predstavništva *Europske komisije* u vašoj zemlji.

NEKA OD PITANJA GRAĐANA NA KOJA JE SLUŽBA EUROPE DIRECT ODGOVORILA U 2013.

„Pročitao sam da ćemo u 2014. glasovati na izborima za Europski parlament, ali ne znam točno kada. Osim toga, budući da sam iz Italije, a živim u Španjolskoj, imam li pravo glasovati u trenutnom mjestu boravišta?”

„Čeh sam i živim s obitelji u Češkoj. Međutim, radim u Slovačkoj i svaki dan putujem na posao. U kojoj državi moja obitelj i ja imamo zdravstveno osiguranje?”

„Talijanska sam državljanka kojoj je ponuđen stalni posao u Njemačkoj. Ima li moj suprug Amerikanac pravo živjeti i raditi u Njemačkoj?”

„Diplomirao sam na sveučilištu u Francuskoj. Pronašao sam posao na određeno vrijeme u Londonu od kraja lipnja. Trebam li dozvolu boravka? Kome se za to moram obratiti?”

„Kupio sam računalo na internetskoj stranici u Njemačkoj, ali nije ispravno. Što bih trebao učiniti? Postoje li opća pravila o vraćanju proizvoda kupljenih na internetu?”

„Trebao sam letjeti iz Pariza u Sofiju, ali po dolasku u zračnu luku rečeno mi je da je moj let odgođen za 3 i pol sata zbog tehničkog kvara. Postoji li zakonodavstvo EU-a kojim su zaštićena moja prava?”

Na jednoj internetskoj stranici možete saznati sve o svojim pravima EU-a i o tome kako osigurati njihovo poštovanje:
http://ec.europa.eu/your-rights/info/individuals/index_en.htm

Vaše kontaktne točke u EU-u

Europe Direct

Pronađite najbliži informativni centar EU-a na:

<http://www.europedirect.europa.eu>

Predstavništva Europske komisije

Augusta Cesarca 4

10000 Zagreb

HRVATSKA

Tel. +385 14681300

Adresa e-pošte: comm-rep-zag@ec.europa.eu

Informativni ured Europskog parlamenta

Europski parlament

Ured za informiranje u Republici Hrvatskoj

Tel. +385 14880280

Adresa e-pošte: EPZagreb@ep.europa.eu

www.europarl.hr

Odbor za predstavke Europskog parlamenta

Europski parlament

rue Wiertz/Wiertzstraat 60

1047 Bruxelles/Brussel

BELGIJA

<http://europa.eu/!WK63bX>

<http://www.facebook.com/PETITIONS.EU>

Europski ombudsman

1, avenue du Président Robert Schuman

CS 30403

67001 Strasbourg Cedex

FRANCUSKA

Tel. +33 388172313

<http://www.ombudsman.europa.eu>

Europska unija

 Države članice Europske unije (2014.)

 Države kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje

Jeste li znali?

Ukratko o 10 prava EU-a

